

บันทึก

เรื่อง ปัญหากฎหมายตามพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลั่ง
กู้เงินจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๙
(กรณีกระทรวงการคลั่งประสงค์จะออกพันธบัตรจำหน่ายทั่วไปในต่างประเทศ)

กระทรวงการคลั่งได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ กค. ๐๓๐๓/๕๒๖๒ ลงวันที่ ๑๑
กรกฎาคม ๒๕๒๑ ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาของ
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลั่ง ว่า หากกระทรวงการคลั่งจะดำเนินการกู้เงินจาก
เอกชนในต่างประเทศโดยวิธีออกพันธบัตรจำหน่ายทั่วไป เพื่อใช้จ่ายลงทุนในการพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมของประเทศ ทั้งนี้ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติให้อำนาจ
กระทรวงการคลั่งกู้เงินจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๙ จะทำได้หรือไม่เพียงใด และ
กระทรวงการคลั่งได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ กค.๐๓๐๓/๒๕๗๓๐ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๒๑
ชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการกู้เงินจากเอกชนในต่างประเทศโดยวิธี
ออกพันธบัตรจำหน่าย ว่าในการดำเนินการกู้เงินเอกชนในต่างประเทศโดยวิธีออกพันธบัตร
จำหน่ายทั่วไปนั้น มีขั้นตอนและวิธีดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. ขั้นตอนเตรียมการ

๑.๑ แต่งตั้งคณะผู้จัดจำหน่ายหรือผู้จัดจำหน่ายพันธบัตร ซึ่งจะต้องเป็น
สถาบันการเงินหรือกลุ่มสถาบันการเงินที่มั่นคงและเป็นที่เชื่อถือของตลาดพันธบัตรทั่วไปใน
ประเทศที่กำหนดจะออกพันธบัตร โดยให้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการจัดจำหน่ายพันธบัตรให้แก่
เอกชนทั่วไป ในการนี้ สถาบันการเงินที่เป็นตัวแทนจัดจำหน่ายจะรับประกันการจำหน่ายพันธบัตร
ทั้งหมด

๑.๒ แต่งตั้งตัวแทนในการจดทะเบียนพันธบัตรและตัวแทนหรือคณะตัวแทน
รับ-จ่ายเงิน โดยพิจารณาแต่งตั้งจากสถาบันการเงินหรือกลุ่มสถาบันการเงินที่มั่นคงเป็นที่เชื่อถือ
ของตลาดพันธบัตรทั่วไปในประเทศที่กำหนดจะออกพันธบัตรเช่นกัน ให้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนใน
การจดทะเบียนผู้ถือพันธบัตร และรับเงินจากผู้ซื้อพันธบัตรและจ่ายเงินค่าดอกเบี้ยพันธบัตรที่
ครบกำหนดที่จะต้องชำระ รวมทั้งการชำระเงินค่าพันธบัตรที่ครบกำหนดไถ่ถอนให้แก่ผู้ถือ
พันธบัตรนั้น ๆ

๒. ขั้นตอนดำเนินการ เมื่อได้ดำเนินการตามนัยข้อ ๑ เสร็จเรียบร้อยแล้ว
กระทรวงการคลั่งจะร่วมกับสถาบันการเงินซึ่งเป็นผู้จัดจำหน่ายพันธบัตร และตัวแทนในการจด
ทะเบียนพันธบัตรและรับ - จ่ายเงิน พิจารณากำหนดรายละเอียดและเงื่อนไขพันธบัตรที่จะ
ออกจำหน่าย สาระสำคัญของข้อตกลงว่าด้วยการซื้อขายพันธบัตร และข้อตกลงว่าด้วยการเป็น
ตัวแทนในการจดทะเบียนผู้ถือพันธบัตรและรับ-จ่ายเงิน รวมทั้งการจัดทำหนังสือชี้ชวนการซื้อ
พันธบัตร และเมื่อได้พิจารณาและดำเนินการตามนัยที่กล่าวข้างต้นเรียบร้อยแล้ว ก็จะมีการทำ

สัญญาในรูปของ

๒.๑ ข้อตกลงว่าด้วยการซื้อขายพันธบัตรระหว่างกระทรวงการคลังในฐานะผู้ออกพันธบัตรในนามราชอาณาจักรไทย กับสถาบันการเงินที่เป็นผู้จัดจำหน่ายหรือคณะผู้จัดจำหน่ายพันธบัตร

๒.๒ ข้อตกลงว่าด้วยการเป็นตัวแทนในการจดทะเบียนพันธบัตรและตัวแทนหรือคณะตัวแทนรับ-จ่ายเงิน ระหว่างกระทรวงการคลังในฐานะผู้ออกพันธบัตรในนามราชอาณาจักรไทย กับสถาบันการเงินที่เป็นตัวแทนในการจดทะเบียนพันธบัตรและตัวแทนหรือคณะตัวแทนรับ-จ่ายเงิน

๓. ขั้นตอนจำหน่าย เมื่อได้ดำเนินการตามนัยข้อ ๒ เสร็จเรียบร้อยแล้วก็จะกำหนดวันจำหน่ายและวันปิดจำหน่ายพันธบัตร ซึ่งในทางปฏิบัติ การจำหน่ายพันธบัตรที่กล่าวให้แก่เอกชน ผู้จัดจำหน่ายหรือคณะผู้จัดจำหน่ายพันธบัตรจะต้องกระทำไปแล้วเสร็จก่อนวันปิดจำหน่าย และในวันปิดจำหน่ายพันธบัตรนี้ ผู้จัดจำหน่ายหรือคณะผู้จัดจำหน่ายพันธบัตรจะต้องโอนเงินที่ได้จากการจำหน่ายให้แก่กระทรวงการคลัง สำหรับราคาซื้อขายพันธบัตรที่จะเป็นเท่าไรขึ้นอยู่กับผลการเจรจาต่อรองระหว่างกระทรวงการคลังกับผู้จัดจำหน่ายหรือคณะผู้จัดจำหน่ายพันธบัตร และขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของตลาดพันธบัตรในขณะนั้น ๆ ซึ่งได้กำหนดไว้ในข้อตกลงว่าด้วยการซื้อขายพันธบัตรแล้ว

เมื่อได้มีการโอนเงินกันเรียบร้อยแล้ว ก็ถือว่าเป็นการสิ้นสุดหน้าที่ของผู้จัดจำหน่ายหรือคณะผู้จัดจำหน่ายพันธบัตร ส่วนตัวแทนในการจดทะเบียนพันธบัตรและตัวแทนหรือคณะตัวแทนรับ-จ่ายเงิน จะเริ่มทำหน้าที่นับตั้งแต่วันปิดจำหน่ายพันธบัตรเป็นต้นไปจนถึงวันครบกำหนดไถ่ถอนพันธบัตรงวดสุดท้ายโดยจะทำการจดทะเบียนรายชื่อผู้ถือพันธบัตรรับเงินจากผู้ซื้อพันธบัตรและจ่ายเงินค่าดอกเบี้ยพันธบัตรที่ครบกำหนดชำระ รวมทั้งการชำระเงินค่าพันธบัตรที่ครบกำหนดไถ่ถอนให้แก่ผู้ถือพันธบัตร ในการนี้กระทรวงการคลังจะต้องจัดเตรียมเงินค่าดอกเบี้ยและค่าไถ่ถอนพันธบัตรส่งไปให้ตัวแทนในการจดทะเบียนพันธบัตรและตัวแทนหรือคณะตัวแทนรับ - จ่ายเงิน ก่อนวันครบกำหนดชำระเงินที่กล่าวซึ่งเป็นความตกลงที่ได้กำหนดไว้ในข้อตกลงว่าด้วยการเป็นตัวแทนในการจดทะเบียนพันธบัตรและตัวแทนหรือคณะตัวแทนรับ - จ่ายเงิน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๗) ได้พิจารณาข้อหารื้อดังกล่าวประกอบกับตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องและวิธีดำเนินการในการให้กู้เงินแล้ว เห็นว่าตามพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๙ มีความหมายชัดเจนอยู่แล้ว และการกู้เงินโดยวิธีการออกพันธบัตรจำหน่ายแก่เอกชนในต่างประเทศตามวิธีการที่กระทรวงการคลังชี้แจงนั้นถือว่าเข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๓ (๔) ที่ให้อำนาจกระทรวงการคลังที่จะกู้เงินในนามรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยจากแหล่งเงินกู้ของเอกชนในต่างประเทศได้ แต่จะต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามที่บังคับไว้ในมาตราต่างๆ กล่าวคือ ขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีในหลักการเพื่อกู้เงินและขออนุมัติอัตราดอกเบี้ย เงื่อนไข ค่าธรรมเนียม

ค่าใช้จ่าย การจัดการและวิธีการทุกอย่างเกี่ยวกับเงินกู้แต่ละคราวและเมื่อได้รับอนุมัติจาก
คณะรัฐมนตรีทั้งสองกรณีตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒ และมาตรา ๕ แล้ว กระทรวงการคลังย่อมมี
อำนาจดำเนินการกู้เงินต่อไปได้

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

กรรมการร่างกฎหมายประจำ

รักษาราชการแทน รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๒๑